

Kompetens och utbildning
Håkan Lundmark
063-146550
Hakan.lundmark@regionjh.se

2016-03-30

Remissvar nytt förslag till statsbidrag för folkhögskolor 2017

Folkbildningsrådet fördelar statsbidrag till folkhögskolor, studieförbund och studerandeorganisationer inom folkhögskolan. Folkbildningsrådets styrelse har i december 2014 fastställt en övergripande plan med översyn av systemet för statsbidrag till folkhögskolorna. Syftet är att ta fram ett statsbidragssystem som bättre möter samhällets behov av folkhögskoleutbildning, tydliggör utbildningsformen och ger folkhögskolorna förutsättningar och möjligheter att bedriva verksamheten i linje med statens syfte med folkbildningen.

Förslaget har sänts på remiss till samtliga folkhögskolor och remissvaren önskas inlämnat senast 3 april 2016 via en särskild enkät framtagen via Folkbildningsrådet. Utöver de remissvar som skolorna lämnar via enkäten bör också regionala utvecklingsnämnden, vars arbetsutskott, är skolstyrelse för Birka och Bäckedals folkhögskolor lämna sitt remissvar. Förslaget till remissvar har förberetts i Region Jämtland Härjedalens ledningsgrupp för folkhögskolorna.

Anstånd har begärts hos Folkbildningsrådet om att nämnden kan lämna sitt remissvar efter sammanträdet 5 april 2016.

Beslutsunderlag

Remissförslag från Folkbildningsrådet 2016-01-27.

Utkast till remissvar 2016-03-30.

Förvaltningschefens förslag

1. Förslaget remissvar antas.
2. Paragrafen anses omedelbart justerad

I tjänsten

Anders Byström
Förvaltningschef

Håkan Lundmark
Områdeschef
Kompetens och utbildning

Remissvar gällande förslag till villkor och fördelningskriterier för statsbidrag till folkhögskolor 2017

Bakgrund

Folkbildningsrådet bildades 1991 i syfte att ta hand om myndighetsuppgifter kopplade till folkbildningen. Folkbildningsrådet fördelar statsbidrag till folkhögskolor, studieförbund och studerandeorganisationer inom folkhögskolan. Folkbildningsrådets styrelse har fastställt övergripande plan för översyn av system för statsbidrag till folkhögskolorna vid sitt sammanträde den 10 december 2014 för att ta fram ett statsbidragssystem som möter samhällets behov av folkhögskoleutbildning, tydliggör utbildningsformen och ger folkhögskolorna förutsättningar och möjligheter att bedriva en verksamhet som följer statens syfte med anslaget till folkbildningen.

Förslaget har sänts på remiss till samtliga folkhögskolor och remissvaren önskas inlämnat senast 3 april 2016 via en särskild enkät framtagen via Folkbildningsrådet. Utöver de remissvar som skolorna lämnar via enkäten vill också Regionala utvecklingsnämnden som skolstyrelse för Birka och Bäckedals folkhögskolor lämna sitt remissvar i denna skrivelse.

Inledningsvis anser vi att förslaget i sin helhet är bra och att det sätter fokus på kvalitetsutveckling av folkhögskolornas uppdrag och verksamhet. Vår uppfattning är att det upplevs som positivt också inom våra skolors organisation.

Förslaget är indelat i följande områden:

- Mottagare av statsbidrag
- Organisatoriska villkor
- Verksamhetsvillkor
- Fördelningskriterier för statsbidrag
-

Vi anser att den nya strukturen är tydligare än de villkor som råder för närvarande för fördelning av statsbidrag till folkhögskolor.

I vårt remissvar väljer vi att sammanfatta våra synpunkter på de delar där vi saknar något eller där vi vill se ytterligare förtydligande. Vi svarar således inte på varje avsnitt i förslaget.

Organisatoriska villkor

Enligt förslaget ska mottagare av statsbidrag från Folkbildningsrådet svara upp ett antal organisatoriska villkor, bland annat att folkhögskolan ska ha en demokratiskt styrd organisation.

Detta villkor innebär att efter 2017 ska varje folkhögskola redovisa till Folkbildningsrådet att organisationen är demokratiskt styrd för att kunna erhålla statsbidrag. Men demokratiskt styrd utifrån vilka kriterier då? Hur ska folkhögskolorna forma sina mätninginstrument? Vilka indikatorer ska mätas? Kollektivavtal, Grundläggande mänskliga rättigheter, Samverkansavtal med fackliga organisationer, Jämlikhet, Jämställdhet, Mångfald? Här kan behövas ett förtydligande.

Kanske behövs också en distinktion mellan rörelseägda skolor och offentligt ägda med politiskt valda styrelser. Vilka är de gemensamma demokratiska nämnarna för dessa två ägarformer?

Vi menar att det är bra att begreppet demokrati används men villkoret bör preciseras och förtydligas för att kunna följa upp det i efterhand.

Kvalitetssäkring

Enligt förslaget ska folkhögskolan ha ett dokumenterat system för etik- och gränsdragningsarbete.

För att kunna följa upp detta villkor bör etik- och gränsdragnings förtydligas ytterligare menar vi.

Verksamhetsvillkor, grundläggande villkor

Folkbildningsrådet föreslår att folkhögskolorna ska säkerställa att deltagarna fyllt 18 år senast under det kalenderår kursen börjar och hänvisar för undantag av detta villkor till förordning (2015:218) statsbidrag till folkbildningen, 9 §. Det innebär att trots detta får en folkhögskola till undervisningen anta en yngre studerande som går ett introduktionsprogram i gymnasieskolan där skolpeng utgår.

Vi menar att detta inte ska betraktas som undantag eftersom inget statsbidrag utgår till folkhögskolorna när man antar yngre deltagare utan skolpeng och därför är det frågan om vi ska betrakta överenskommelsen med gymnasiet som uppdragsutbildning.

Med detta förslag utesluter man gruppen 16-18 år framförallt inom profilkurserna. Hela gruppen ensamkommande flyktingungdomar kan också utebli med detta villkor.

Vi menar att 18 årsgränsen ska gälla generellt dock med undantag för de yngre deltagare mellan 16-18 år som känner sig ”skoltrötta” och är i behov av profilkursernas utbud.

Distanskurser

Folkbildningsrådet föreslår att det är särskilt viktigt att distanskurser innehåller möten vid folkhögskolans fysiska plats samt att undantag till detta villkor kan ges om särskilda skäl föreligger.

Sverige är ett avlångt land och folkhögskolans upptagningsområde är hela riket. Styrkan hos folkhögskolans som utbildningsform är bland annat att utbildningen är avgiftsfri och deltagarens ekonomiska förmåga har ingen som helst betydelse för antagning inom någon folkhögskolekurs.

Med detta förslag riskerar vi denna möjlighet att deltagaren måste överväga ekonomiska förutsättningarna för eventuella resor till folkhögskolans fysiska plats.

Vi menar att Folkbildningsrådet bör dels tydliggöra ”särskilda skälen” för undantag, dels överväga detta villkor och ersätta det med villkor för kvalitetskrav inom digitala lärplattformar utifrån livslångt lärande- och tillgänglighets perspektiv samt stimulera den digitala kompetensen hos pedagogerna och verka för att utveckla metodiken inom virtuella världen.

Övrigt inom verksamhetsvillkor

Med detta förslag tar Folkbildningsrådet bort Öppen Folkbildning som statsbidragsberättigad verksamhetsform.

Folkhögskolorna är en viktig aktör inom samhället och betraktas som folkbildare och kunskapsbank för många företag, organisationer, institutioner, kulturverksamheter och allmänheten vilket leder till utveckling för såväl samhälle som den enskilde.

Vi menar att det är viktigt att denna öppna verksamhet får nödvändiga ekonomiska förutsättningar utvecklas ytterligare.

För Region Jämtland Härjedalen
Regionala utvecklingsnämnden

Robert Uitto
Ordförande